

Яновська Г. О.

*Здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету,
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна,
iryna_ksonzhyk@meta.ua*

Науковий керівник: Ксьонжик І. В.

*д-р екон. наук, доцент,
професор кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна,
iryna_ksonzhyk@meta.ua*

ДОСВІД КРАЇН ЄС В ОРГАНІЗАЦІЙНОМУ І НОРМАТИВНО-ПРАВОВОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ОБЛІКУ, АУДИТУ І АНАЛІЗУ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ

Проведено аналіз розвитку системи бухгалтерського обліку, аудиту і аналізу господарської діяльності в країнах ЄС з урахуванням вимог європейських директив та міжнародних стандартів, шляхи адаптації національного законодавства з ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності до єдиних норм.

Ключові слова: бухгалтерський облік, інтеграційні процеси, трансформація.

В останні роки за рахунок зростання темпів інтернаціоналізації торгівлі та інвестицій все частіше виникають питання необхідності порівняння показників фінансової звітності у міжнародному масштабі, що передбачає впровадження єдиних правил ведення обліку та складання фінансової звітності з узгодженням національних стандартів бухгалтерського обліку.

Першочерговим завданням національної зовнішньої та внутрішньої політики України є її входження до європейського політичного, економічного та правового простору, утвердження країни як впливової європейської держави та набуття повноправного членства в Європейському Союзі [1].

Вагомий внесок у дослідження проблем реформування та трансформації національної системи бухгалтерського обліку зробили вітчизняні та зарубіжні вчені, зокрема Бутинець Ф.Ф., Голов С.Ф., Ловінська Л.Г., Литвин Н.Б., Лучко М.Р., Мельник Т.Г., Милявська Е.П., Михайлов М.Г., Моторина Т.М., Полятикіна Л.І., Свидерський Є.І., Сопко В.В., Славкова О.П., Жабін О.І та інші[3].

Європа є джерелом багатьох правових систем: англійської, німецької, французької, скандинавської, які, в поєднанні з іншими політичними та економічними відмінностями, створили величезну різноманітність систем бухгалтерського обліку, знижуючи якість і порівнянність показників фінансової звітності різних країн в умовах глобалізації та зростання інвестиційної активності бізнесу. Визнаючи це, члени ЄС були першими країнами, які зробили перші кроки в напрямку гармонізації бухгалтерського обліку і фінансової звітності [3].

В Європі функціонує більше 20 млн підприємств та понад 5 млн приватних осіб, які відносяться до малого та середнього бізнесу і мають зобов'язання щодо аудиту і складання фінансової звітності. Практично кожна європейська країна розробила свої власні спрощені національні загальноприйняті принципи бухгалтерського обліку (GAAP) для малих суб'єктів господарювання, а деякі країни мають два або навіть три рівні GAAP для приватних осіб. В 27 країнах ЄС прийнято більше 55 GAAP, у тому числі для малого і середнього бізнесу. Аналогічна ситуація виникла в Азії та в інших місцях по всьому світу [2, 3].

Міжнародні стандарти в країнах ЄС виступають ефективним інструментом глобалізації економіки і світових господарських зв'язків,

підвищення прозорості і зрозумілості інформації, яка розкриває діяльність суб'єктів господарювання, створює достовірну базу для визнання доходів і витрат, оцінки активів і зобов'язань, надає можливість об'єктивно розкривати і віддзеркалювати існуючі фінансові ризики у звітуючих суб'єктів, а також порівнювати результати їх діяльності в цілях забезпечення адекватної оцінки їх потенціалу та ухвалення відповідних управлінських рішень. Фінансова звітність за МСФЗ надає більше можливостей залучення додаткових джерел капіталу та партнерів по бізнесу, які допоможуть забезпечити економічне зростання і процвітання та відкривають доступ до інформації про фінансовий стан потенційних партнерів, що слугує додатковим інструментарієм при їх виборі [3].

МСФО для МСП являє собою автономний стандарт, заснований на принципах МСФЗ, спрощений з метою задоволення потреб підприємств, для яких цей стандарт був створений. Рада з МСФЗ вирішує ці питання за рахунок зменшення відповідних параметрів, вимагає меншого розкриття інформації та спрощує пояснення або інструкції по його стандартам. При розробці спрощених стандартів Рада з МСФЗ намагалася розробити самостійні короткі прості стандарти, організовані (розроблені) за темами з можливістю автоматичного переходу на повну версію МСФЗ, які б найбільш задовольняли вимоги компаній. Однак занадто спрощені стандарти зменшили б довіру зовнішніх користувачів до інформації з фінансової звітності, занадто складні стандарти – не знайшли б широкого впровадження малими суб'єктами господарювання у зв'язку зі значними витратами часу і фінансових ресурсів, що вимагало проведення роботи зі знаходження компромісу для вирішення цього складного завдання.

Досвід інтеграційних процесів бухгалтерського обліку і фінансової звітності в Європі свідчить, що протягом тривалого часу (більше 40 років) відбувалася поступова гармонізація систем бухгалтерського обліку країн-членів ЄС шляхом адаптації національного законодавства та узгодження методологій обліку різних країн.

Європейська інтеграція та державна політика України щодо адаптації національного законодавства до європейських норм, враховуючи світовий досвід гармонізації бухгалтерського обліку в країнах ЄС, повинні визначити перелік пріоритетних завдань наближення діючого та майбутнього законодавства України до законодавства ЄС, що є важливою передумовою зміцнення економічних зв'язків між Україною та ЄС у найближчому майбутньому [4].

Список використаних джерел:

1. Кузьминский А. Н. Теория бухгалтерского учета : [учебник] / А. Н. Кузьминский. – К. : Вища шк., 2010. – 311 с.
2. International accounting norms [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://circa.europa.eu/irc/dsis/acstat/info/data/en/accounting%20for%20website.htm>.
3. Каланов А. Н. Трудности и перспективы распространения МСФО / А. Н. Каланов // МСФО. Практика применения, 2014. – 219 с.
4. Сучасні проблеми розвитку системи обліку в Україні: [монографія]; за ред. М. С. Пушкаря. – Тернопіль: ТНЕУ, 2010. – 268 с.